

Nedsættelse ved den nye Matricul; det Samme er ogsaa Tilfældet med Thisted og Ringkjøbing Amt; det sidstnævnte har faaet sit Hartkorn nedsat fra 20,118 Td. til 18,284 Td. Den ærede Indenrigsminister udtalte, at, hvis Skatterne skulde udredes efter den nye Matricul, vilde Byrden især falde paa Jylland; det gjælder dog ikke om hele Jylland. Der er stor Forskiel mellem den vestlige og østlige Deel af Jylland, og man behøver i saa Henseende kun at sammenligne de to Amt, Aarhus og Ringkjøbing Amt. Efter det statistiske Tabelværk havde Aarhus Amt i 1842 paa 100 Td. Hartkorn 103 Heste, Ringkjøbing Amt 56, Aarhus Amt 240 Stykker Hornkvæg, Ringkjøbing Amt 279. Indavlen af Rug og Byg, reduceret til Byg efter de almindelige Regler, var i Aarhus Amt 1,598 Tdr. og i Ringkjøbing Amt 819 Tønder. Saa ulige var Forholdet efter den gamle Matricul; ved den nye er det blevet tildeels udjævnet, idet Aarhus Amt fra 10,127 Tdr. er kommet op til 12,825 Tdr., medens Ringkjøbing Amt, som meldt, er gaaet fra 20,118 Tdr. ned til 18,284 Tdr. Det var ganske naturligt, at det vestlige Jylland, da den gamle Matricul blev indført, blev ansat høiere i Hartkorn; thi dengang var Dvægavlen Landets fortrinligste Erhvervskilde, hvortil Kornavlen sluttede sig; det vestlige Jylland havde dengang en udbredt Udsejls af Dvæg til Holland, medens der i det østlige Jylland og paa Derne en Deel af det, som nu er Algermark, laa i Skov, og man forstod ikke at bearbejde de tunge Leerjorde, hverken at mergle eller brække dem. Men ikke engang den nye Matricul har forstaaet at udjævne denne Forskiel, og jeg kunde anføre flere Data ved at sammenligne Sogne med hinanden — jeg har ikke disse Data hos mig — for at paa- vise Forskiellen i Productionen af Dvæg og Korn, og for at paa- vise, at Hartkornet er langt høiere ansat efter den nye Matricul i de vestlige Amt af Jylland, navnlig Ringkjøbing og Thisted Amt og den Deel af Viborg Amt, som slutter sig til den vestlige dvægavlen Deel, nemlig Salling. Dette Forhold hidrører for en Deel fra de abstracte Begreber, hvorefter man gif frem ved Indførelsen af den nye Matricul, idet man gif ud

fra den abstracte Humus-Theorie, som ikke kan holde Stik for den naturvidenskabelige Forskning; man kan saaledes høre Bønderne i det vestlige Jylland fortælle, hvorledes de Herrer som dei ex machina droge hen over Markerne, grove med Spaden og maalte saa og saa mange Sommer Muld, og altsaa skulde Bedkommende svare saa og saameget i Skat; men de Herrer betænkte ikke, at det var Sandmarker, som vare dyrkede i Aarhundrede, hvor naturligtvis Humuspartiklerne vare trukne langt ned i Sandet. Jeg kan saaledes anføre, at der er Stæder i den Egn, hvor jeg nu er, som efter den nye Matricul ere ansatte til 5 a 6 Skpr. Hartkorn, som ikke engang kunne føde 1 Ko. Det er de dvægavlen Districter, hvorfra Klagerne ere komne saa hyppigt herind, og som De ville finde paa Thingets Bord, og det er i min Valgkreds ligesom ogsaa i den hele Egn deromkring et almindeligt Duffe, at en Forandring indtræder i det hele Forhold. Jeg indseer jo nok de Banffeligheder, hvormed det vilde være forbundet at foretage en saadan Forandring; saavidt jeg husker, er der i Forordningen af 1ste October 1802 dog ikke udtalt, hvor stor en Deel af Landstatten, der skulde udredes efter den nye Matricul; der staar vistnok kun en Deel, og først Forordningen af 1840 bestemte, at det skulde være en ubetydelig Deel. Det blev i Standerne vedtaget med en stor Majoritet, at det kun skulde være en ubetydelig Deel; men, uagtet dette ikke dengang blev sandset i den vestlige dvægavlen Deel af Jylland, er det nu et almindeligt Duffe at faae dette Forhold forandret. Det vil maaskee være at tage i Betragtning, om der ikke kunde skee en Forandring med Hensyn til disse Districter, saaledes som der tidligere har været indført en Forandring i vor Matriculstat med Hensyn til Skovskuld, med Hensyn til Møllestyld og med Hensyn til Bornholm.

Nørgaard: Ja, naar den høitagne Indenrigsminister i sit Svar paa min Forspørgsel ikke har troet, at en saadan Forandring som den, jeg tilfattede, var aldeles tilraadelig; og hvorpaa han har paaberaabt sig de nu gjældende Bestemmelser, og saaledes henvisst til den Bestemmelse, som indeholdes i § 44 i Forordningen af 1802, maa jeg beklage,